

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปริมาณการปนเปื้อนของสารหนูในปลาชนิดและหอยขม และประเมินผลของวิธีปรุงอาหารต่อปริมาณสารหนู พบว่าปริมาณสารหนูในปลาและหอยขมอยู่ในระดับไม่เกินค่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศไว้ในฉบับที่ 273 เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน (ฉบับที่ 2) แต่ยังไม่สามารถอธิบายแนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงปริมาณของสารหนูที่สะสมในสัตว์น้ำจืดทั้งสองชนิดจากแหล่งการเลี้ยงในพื้นที่จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ เนื่องจากข้อมูลการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวยังมีไม่มากนัก ดังนั้นควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในกรณีผลของวิธีการปรุงอาหารต่อปริมาณสารหนูหรือโลหะหนักชนิดอื่นนั้น ควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมชนิดอาหารสำคัญที่คนไทยนิยมบริโภคหรือเป็นอาหารพร้อมบริโภคที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมของประเทศ เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางและข้อกำหนดของมาตรฐานการปนเปื้อนที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคในอนาคต

พื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คือ จังหวัดเลย หนองบัวลำภู และหนองคาย มีสายแร่สารหนูไหลผ่านตามลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา จึงเป็นไปได้ว่าอาจจะพบสารหนูปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมและสะสมตามห่วงโซ่อาหารต่อเนื่องมายังมนุษย์ได้ อีกทั้งลักษณะพื้นที่ของทั้ง 3 จังหวัดที่ติดต่อกับแม่น้ำโขง ซึ่งมีสารหนูปนเปื้อนตลอดทั้งสายน้ำที่ไหลผ่านหลายทั้งประเทศจีน เวียดนาม และกัมพูชา แต่จากการทบทวนเอกสารพบว่าการศึกษาปริมาณการสะสมของสารหนูในน้ำ ตะกอนดินและสัตว์น้ำในลุ่มน้ำโขงด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยที่ติดต่อกับประเทศลาวยังมีการศึกษาไม่มากนักรวมทั้งข้อมูลเผยแพร่ที่เป็นระดับนานาชาติยังมีจำกัด ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่นักวิจัยควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลการปนเปื้อนที่เป็นพื้นฐานของภูมิภาค และใช้ประกอบเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโลหะหนัก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน รวมทั้งแผนงานด้านการควบคุมป้องกันมลพิษของกรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2555 – 2559 มีสาระสำคัญบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเพื่อควบคุมและเฝ้าระวังปัญหาด้านสารเคมี โลหะหนัก ยาฆ่าแมลง เพื่อนำไปสู่การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน พร้อมทั้งการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ และการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว

ซึ่งเป็นแนวทางที่ชัดเจนในด้านนโยบาย ดังนั้นนักวิจัยในแต่ละภาคส่วนจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือและประเด็นการวิจัยให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวข้างต้น ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมละเอียดประเด็นการวิจัยและขอบเขตข้อกำหนดของโครงการวิจัย